

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak
Egyben negyedévre . . . 3 korona.
Égészévre . . . . . 12 . . .
Videken: negyedévre . . . 5 . . .
Égészévre . . . . . 20 . . .

László József
laptulajdonos.

Szentmiklósi József
felelős szerkesztő.

Egyes szám ára 4 fillér.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Csapó-utca 9 sz. — Telefon: 275
Kéziratok nem adóznak vissza.

Törekvés.

Debreczen, július 18.

Akármenyi rosszat beszélnek róluk az ellenségeink rosszakaratból s akármenyre szidjuk mi saját magunkat elkeseredésből, divatból vagy unalomból, egyet el kell ismerni ellenségnek, jó barátnek, saját maguknak, hogy a magyar nemzetnek mindig voltak ideáljai, melyekért vértet és szenvedett.

Sőt mintha ez egyenesen testi szükséglete volna.

Ellenmondásnak tetszik, hogy testi szükségnek nevezzük azt, ha valakinek a lelke szomjas és éhes. De hát mégis úgy van. Azokban a szürke, ugynevezett átmeneti időkben, mikor nincs eszme, mely lefoglalja az agyat és betöltse a szívet, különös nyugtalanság fogja el az embereket.

Szinte lázasan, idegesen keresnek valami után, a mely nem is mindig jó, a mely többnyire nagy és súlyos áldozatokat követel tőlünk, amiért csak áldozni lehet, de nyerni rajta semmit.

A legönzőbb, földhözragadt ember is ég felé emeli szemét és várja

szívszorongva, nagy lelki epedéssel az eszmét, az ideált.

Utalhatnánk akár a közelmúltban is olyan időre, midőn a fent leirt izgalomhoz nagyon is hasonló lelki epekedés zavarta meg az embereket. Még azokat is, a kik általában igen jól emésztének és kitűnően alusznak. Ez a különös epekedés pedig rendszeren addig tart, míg meg nem születik az új ideál, kinek szolgálatában aztán boldogan görnyedeztünk mi szegény, halandó emberek.

Az eszmék, az ideálok nem is örökéletűek.

Nem kell éppen Matuzsálemnek lenni, hogy az ember visszaemlékezzen egy pár szomorú és kellemetlen temetésre. Amde itt is meg van az örök igazság. A szép, a nagy eszmék rendszeren magukhoz méltóan pusztulnak el, míg a silányabb, hazugabb fajta egy szép napon úgy pattan szét, mint a szappanbuborék, melynek csillogását, felszállását, merész repülését oly boldog gyönyörrel nézzük mi örök gyermekek: melynek szétpattanása után olyan naiv fájdalommal tudunk sirni: nini, hát csakugyan szappanbuborék lett

volna, pedig milyen fényesen csillogott, milyen bátran repült!

De a csalódás után megint új reménység jön és egy dolog bizonyos: a magyar fajnak szüksége van ideálokra, ennélkül nem tud élni.

Szüksége van valamire, amiben higgyen, amire áldozzon vakon feltétlenül, azzal a szent rajongással, melylyel még csak a szülő tud áldozni gyermekéért — néha hibás, nyomorék, sőt gonosz gyermekéért is.

Mert a léleknek ideál után való vágyakozása mindig szép, nagy, fontos dolog, de az ideál néha semmiképen sem méltó a lélekhez, melyek várták.

Vannak idők, mikor az ideál sűrű, kellemetlen köd alakjában jelenik meg. Elhomályosítja az agyat, hideggé teszi a szívet, megtéveszti a lelket, az embereket utvesztőbe viszi és egyszerre a nagy ködben úgy összegabalyodik érzés, gondolat, erő, hogy a kiknek mint jó barátoknak kellene egymás oldalán állani, most dühös, elkeseredett ellenségként rázzák öklüket egymásra.

A „Szabadság” tarczája.

Ugye Kata . . . .*)

Ugye Kata majd vissza kérjük
A boldogságomat;
És álmodunk nagy vígan kettőn
Édes álmokat?
Majd nem lesz miért sirnom többé,
Mert a fájdalom,
Messze el száll és ha írok:
Vig lesz a dalom.
Talán majd vissza kérhetjük még
Szívem lelkemet,
Olyan jó lesz s nem kell hogy többé
Sirass engemet.
Ugye Kata az a csalia leány,
Az a hitszegő:
Ugyse gondol többet én reám,
S vissza adja ő.
Ugye Kata majd vissza kérjük
Ami elveszett?
Ne sirj Kata! Vagy azt gondold:
Hogy már nem lehet?

Szabados József.

*) Szerzőnek sajtó alatt levő *Dalok egy poéta-lányhoz* című kötetéből.

Fizetek! . . .

Ita: *Gaius*.

Az elnök: Hol született?
A vádlott: Kókán.
Az elnök: Komolyan?
A vádlott: Egész komolyan.
Az elnök: Foglalkozása?
A vádlott: Gyáros vagyok.
Az elnök: Komolyan.
A vádlott: Léggömböket gyártok mindenféle színben.
Az elnök: Volt-e már büntetve?
A vádlott: Csak lopás miatt — három ízben.
Az elnök: Most meg esalással van vádolva,
Adja elő az esetet, hűen és lehetőleg röviden.
A vádlott: Éhesen botorkáltam az utcákon s egy árva fillér sem volt a zsebemben.
Az elnök: De hiszen önnek gyára van. A vádlott: Kérem szépen a léggömbgyárhoz két dolog szükséges: levegő és gömb. Levegőmhez pedig pénz is kell. . . .
Az elnök: Értem, értem. Szóval a gyár éppen akkor szünetelt.

A vádlott: Igen. Nagyságos uram! Mikor az ember éhes, akkor semmi másra nem gondol, mint éppen, hogy jóllakjék. Én is sokáig foglalkoztam ezzel az eszmével, míg végre merész terv érelődött meg bennem. Elhatároztam, hogy bemegyek a legelső vendéglőbe és ott torkig eszem magam; mikor aztán fizetésre kerül a sor, szomorú képpel kifordítom a nadrágom zsebeit és el szavalva a fizető pincézernek „Bánk bán”-nak azt a határozó részét, hogy „volt . . . nincs . . . de ne remegj . . .” Mit csinálhatnak velem? A legrosszabb esetben ki dobnak. Ez a kellemetlenség pedig megtörtént már más becsületes emberrel is.

A legelső vendéglő, mely utamba akadt, Tibáld ur kerepesi-uti vendéglője volt. Megigazítottam a kráglimat, megfordítottam a manzsettámat és elszántan benyitottam. Leültem egy sarkokasztalhoz és rendeltem egy bífizteket körözve, tojással és egy üveg neszmélyi bort, gondolván magamban, hogy ha már kidobnak, hit legalább meg ne bánjam. Ettől a gondolattól voltam áthatva, mikor a megrendelt bífizteket előm hozták és ráfordítottam a pincézerné:

— Ökör! Megmondtam hogy fél angolos legyen!

Nem azt keressük immár egymásban, a mi összehozna bennünket, hanem azt, a mely eltávolít. Megkeressük egymás lelkének legérzékenyebb helyét és odadöfjük a mérgezett tört. A sűrű ködben, mely elfoglalta lelkeket — nem látjuk — hogy voltaképen egymást pusztítjuk.

Láttam egyszer egy kis fiút, a ki ólomkatonákkal játszott. Egymásba ütötte a nürnbergi vitézeket, egyiknek az orra tört le, a másiknak a sisakja, a harmadiknak a lába. A kis fiú tapsolt örömben: hogyan veszekednek vitéz katonái. Csak a játék végén, mikor a sok ólomroncsot meglátta, fakadt sirva: a kis gyermek a harc végén jött reá, hogy a két csapat összeütközésében, bármelyik oldalról hullt is a vitéz, az ő katonája pusztult el.

Mi még nem látunk olyan világosan, mint ama kis gyermek. Az öregek, a kik még szebb, igazabb, nemesebb ideálokért harcoltak és szenvedtek, fejesóválva, szomorúan nézegetnek bennünket. Megfordult a világ.

Az öregek akarnak előre menni s a fiatalok próbálják modern Jézusként megállítani a napot. Vajjon sikerül-e? Lehet, hogy igen. Egy azonban bizonyos, hogy kivesz egy szálló-ige a földről. Homerosz óta mindig emlegetjük ama bizonyos régi jó idöket és szeretünk az előttünk élt generációra hivatkozni, mely annival különb volt. Nos, az utánunk jövő nemzedék nem fog ránk hivatkozni, mert ha elszáll a köd s megint világosan látnak az emberek, nem akad olyan hazug, rosszhiszemű, galád terem-

tés, ki ezt a világunkat szépnek, jónak, vagy igaznak merné nevezni.

Czigányok a parlamentben.

Ankét a kóbor czigányok
megrendszabályozása ügyében.

Saját tudósítónktól.

Budapest, július 18.

Ósrégi panasza már a vidéki törvényhatóságoknak, vármegyéknek és városoknak egyaránt, hogy a vándorczigányok ellen semmi óvintézkedést sem lehet tenni, mert nincs törvény ellenük és nincs oly általános jellegű intézkedés vagy rendszabály, a melyek értelmében ellenük eljárni lehetne.

A vándorczigányok valóságos rémei a falvaknak, sok helyt a városok környékének. Semmi sem biztos előttük, sem a vagyon, sem az élet.

A mely vidéken tömeges rablások, betörések fordulnak elő, ott bizonyosan kóbor czigányok vertek tanyát vagy fordítva. Mihelyt a falu népe észreveszi, hogy kóborczigányok telepedtek le a falu alján, ott olyan veszedelem félelme vesz erőt, mintha sáskajárás fenyegetne. A vagyonbiztonság tekintetében nyáron nagy a veszedelem, mert ilyenkor a gazda a eselésséggel együtt a tanyán és a mezőn foglalkozik, a falu az öreg asszonyokra, gyermekekre és nyomorékokra van hagyva.

Ilyenkor lába kél mindennek: szárnyas állatnak, ruhásládának, elrejtett pénznek.

Télen az élet nem biztos a kóbor czigányok előtt. Megtámadják a vándor utasokat, a kocsin utazókat, sőt épen e télen fordult elő, hogy egy kis vasúti ál-

lomást rohantak meg, egy embert megölték és a pénztárt kirabolták.

Ily körülmények között nem esoda, hogy a törvényhatóságok megelégtették a rabló garázdálkodást. Egymásután fordulnak a képviselőházhoz kérvényeikkel, rendszabályokat, törvényt sürgetve a vándorló czigányesapatok ellen.

Legutóbb egész tömege a kérvényeknek érkezett a törvényhatósághoz. Így Arva, Liptó, Nógrád, Zemplén, Heves, Bács-Bodrogyvármegyék, ma Zala-megye és Szabadka városa fordultak a képviselőházhoz ugyanebben a tárgyban.

De maga az országgyűlés is több ízben foglalkozott ezzel a kérdéssel.

Legutóbb Hevesvármegye kérvényének kapcsán Szederkényi Nándor és még többen tették szóvá az ügyet, mire Széll Kálmán miniszterelnök kijelentette, hogy a kérdés megoldását maga is melegen óhajtja, de a dolog nagy nehézségekkel jár.

Mindenekelőtt a községi törvényt kell reformálni és a telepedésről kellene gondoskodni.

A községi törvény reformja most készül. Azt hisszük azonban, hogy e kérdés oly égető és oly sürgős megoldásra vár, hogy anketet kellene összehívni a vidéki törvényhatóságok részvételével és ezen az anketen bizonyára merülnének fel oly üdvös eszmék, a melyek a kérdés megoldását előbbre vinnék s a törvényalkotó testület végezhetne végre valahára a füstös képű utonállókkal.

Debreczen és a hazai ipar.

Pozsony város megkeresése.

Saját tudósítónktól.

Debreczen, július 18.

Érdekes és nagyfontosságú megkeresés érkezett tegnap Debreczen város közönséhez. Pozsony törvényhatósága

— Hiszén fél angolos. Mentegedőzött a szegény, amit én nagy lelkűen tudomásul vettem és a haséltelt egész angolos hidegvérrel elfogyasztottam.

Ekkor történt, hogy egy kövér vidéki atyafi vetődött be a vendéglőbe. Leült egy kerek asztalhoz és miután letörölte homlokáról az izzadságot, megrendelte az enni-inni valót. Jó vásárt csinálhatott a derék férfit, mert nagyon jó kedve volt és borzasztóan kokettirozott a czigányprimással, aki mindig közelébb jött hozzá is utoljára a fülébe huzta a szebbnél-szebb nótákat.

A Tibáld-vendéglő arról híres, hogy pompás mulatóhely, ahol szívesen látják a magános hölgyikéket is.

Egy ilyen hölgyike a mulató atyafi elé került s az tüstént megszólította.

— Szép frajla! Eszem azt a pirosra mázolt pofádat! Gyere ide az asztalomhoz.

— Nem beszélni mogyoro!

— Hát hiszen majd csak eldiskurálunk valahogy. Tudok én beszélni kezemmel, meg a lábammal. Csak legyen aki megértse.

A festett képűszíre elragadó kacagásban tört ki.

— Jaj be hamis az ur!

— Annái jobb rózsám. A nóta is azt mondja, hogy „a leány, a legény mind hamis”.

— Hihihih! Sprechen Sie deutsch?

— Nem dajcsolok én, galambom. A nagyapám is attól hőtt meg, hogy egyszer németül beszélt. Hát aztán mi a szeb-bik neved?

— Pepi.

— Bravó! Élek-halok a Pepiért. A vizsla kutyámat is Pepinek hívják. No hát csak gyere közelébb Pepi!

Juj! Ne csipjen meg!

— De bizony megcsiplek. Addig csiplek, amíg kibírod. Nem árt az a fehérszemélynek.

— Menjen! Hiszen magának kari-kagyürüje van. Feleséges ember?

— Ne gondold vele kinesem. Én sem kérdelem van-e férjed, vagy nincs. Tetszel nekem, és punktum. Ehun a pohár bor: idd ki egy hajtásra. . . Így ni! . . . Ha pedig éhes vagy, egyél a rogyásig. . . Melyik a nótád, Pepikém?

— Hihihih! A tararabumdihé.

— Tyüh! az áldóját. Magyar ember gyomra nem veszi be az efféle nótákat. Ide gyere czigány és huzd a frajla fülébe hogy „hejretyutyutyu!”

Az elnök: Ne szaporítsa a szót! A dologra!

A vádlott: Szóval miután az atyafi kirugott a hámból és berugott és miután megállapodott a frálával, hogy bizonyos időben, bizonyos helyen találkoznak, elkialtotta magát, hogy „fizetek!”

Erre a kiltásca egy pillanat alatt mérészet és nagyot gondoltam. Hirtelen föl-ugrottam és oda mentem az atyafi elé.

— Paranes! . . .

— Fizetek! . . .

— Tessék! . . .

— Két üveg bor, két üveg pezsgő, két fogas, két rák, két nyulpecsenyé, rokforti sajt, giardinetto. . .

— Igenis, kérem alásan, huszonnyolez forint hatvankét krajczár.

A derék ember három tizest nyomott a markomba, a mit én alázatosan megköszöntem és . . .

— Az elnök: Megszökött?

A vádlott: Igenis megszöktem. Ez az egész bűnöm. Csak tessék elítélni. Megérdemlem.

A törvényszék a vádlottat Csorba Mózes dr. hatásos jogi érvekkel dusan fölszerelt védőbeszédre daczára négy hónapi fogházra ítélte.

küldte „atyafias barátsággal“ s úgy anynyival is érdekesebb, mert Pozsony sohasem tartozott a népszerű magyar városok közé. Bécs szomszédságában lévén, a német ajkuak száma is sokkal több ott, semhogy ott vezetésről magyar érzelmeiben általában is szó lehetne. Nagy küzdelmek folytak mindig Pozsonyban a magyarosodás körül és nem ritkán kerelkedtek a német-osztrákok azon magyarok fölé, kik a hazai érdekeket — ha kell — erőszakkal is szolgálták. A társadalom is széttagolt; Pozsonyban azok, akik Ausztria felé gravitálnak, egész külön szeptát képeznek s gyűlölettel viselgetnek a jó érzésű magyarok iránt.

S íme mégis a pozsonyiak kezdeményezése az a hazafias mozgalom, a melyre méltán lehetne büszke Debreczen is. A hazafias indítvány, melyet Pozsony törvényhatósága egyhangulag tett magáévá s melyet pártolást kérve küldött meg hozzánk, egész terjedelmében a következő:

„Mondja ki Debreczen szab. kir. város törvényhatósági bizottsága, hogy jövőre a város minden közszükségletének beszerzésénél csak magyar anyagot, terméket szerez be és a műszaki teendők ellátása körül csak magyar műszaki erőt alkalmaz, a kiadó vállalkozásoknál pedig csak magyar vállalkozó ajánlatát veszi figyelembe. Minden oly esetben, ha e határozat végrehajtható nem volna, a szükséges külföldi szakerő és vállalkozó alkalmazása csak előleges törvényhatósági bizottsági határozat után eszközölhető. Az ez iránt való indítvány 15 nappal a határozathozatal előtt közhírré teendő, hogy esetleg megfelelő magyar ajánlat következtében a külföldi beszerzés, illetve külföldi műszaki erő vagy vállalkozó alkalmazása mellőzhető legyen.“

Kihat tehát az indítvány s a feldolgozandó nyers anyagokra, előírja a hazai ipar elsőbbségét minden közszállításnál, sőt a munka kiviteléhez alkalmazott szakerők magyar honosságát is megköveteli.

Ily alakban az indítvány rövid szavakban teljes, tökéletes intézkedést foglal magában s nem járhat félsikerrel. — Szokatlanul kielégítő, szinte fölemelő a megoldás e módja. Hasonló indítványoknál rendszerint a kibuvás ajtaját látjuk, mely a kivételeknek, eshetőségeknek és protekciónak száz és száz lehetőségét nyújtja. A pozsonyi indítvány az ily kibuvókat elzárta és a kérdést teljesen megoldotta. A cél — a magyar ipar feltétlen elsőbbsége minden közszállításnál és a magyar munkásnép, valamint a hazai műszaki erők foglalkoztatása — ezzel el van érve és csak szigorú ellenkezés kívántatik még, hogy ez indítványnak hatálya is legyen.

Ily indítvány felér a kivándorlási kongresszus megannyi böles határozatával, mert direkt intézkedést foglal magában a magyar munkásnép foglalkoztatására, a magyar tőke értékesítésére és a gazdasági élet fellendülésére. A magyar ipar érdekeit nem engedi kiszolgáltatni fő- és alvállalkozóknak, kik a külföldi

gyárak hazai megbízottjaival szövetkezve mindig találtak módot arra, hogy a magyar gyárakat minden versenytárgyalásnál elnyomják.

Eddig is tettek valamit a törvényhatóságok a hazai iparért a közszállításoknál, kimondva, hogy a mennyiben hazai cégek ajánlatai lényegtelenül drágábbak az osztrákokénál, a magyar iparé az elsőbbség. 10 százalék volt a határ meddig a magyar ipar hátrányosabb ajánlata rendszerint figyelembe vehető volt. Ez az indítvány azonban nem ismer megalkuvást és erősen hisszük, hogy Debreczen város törvényhatóságának közgyűlése egyhangulag fogja magáévá tenni. De nem csak ez szükséges, hanem az is, hogy a határozat minden ízében, az utolsó kerékszigig, vaskövetkezetességgel érvényesüljön a városi közszállításoknál.

Debreczeni ajándék az amerikai elnöknek.

Zseni József látogatása.

S a j á t t u d ó s i t ó n k t ó l.

Debreczen, július 18.

Tóth András debreczeni szobrászmester amerikai Kossuth-szobrának leleplezése — mint megirtuk — szeptember 28-án lesz. A leleplezési ünnepélyen első, természetesen Magyarország is képviselteti magát a nagy jelentőségű eseményhez méltóan. Ezt a képviseletet Zseni József, az „Országos Nemzeti Szövetség“ társelnöke szervezi az egész magyar közvélemény támogatásával. Az az erkölesi hatalom, a mi ebben a támogatásban megnyilvánul, az amerikai ünnepre készülő bizottságra szinte fölemelőleg hat és minden tagja átérzi, hogy küldetésével a magyar nemzetet, forró testvéri szeretettel kell összekapcsolni a kivándorolt honfitársakkal. Kossuth Lajos amerikai szobránál ez a munka, azt hisszük feleslegessé válik. Kossuth emlékezete elég arra, hogy az egymástól sok ezer mérföld távolságnyra levő magyarok szíve összedobbanjon.

A „Nemzeti Szövetség“ kiváló társelnöke, Zseni József nem csekély horderejű és jelentőségű dologra vállalkozott, amikor egy magyar szellemtől áthatott társaságot vezényel az amerikai Kossuth-szobor elé.

Az a sok ezer munkás ember oda-künn maga az elhidegülés, maga a bizalmatlanság szinbóluma. Az amerikai kenyérharezban elesigázott lelkek nem emlékeznek, de nem is akornak emlékezni régi hazájukra. Ezeket az embereket visszahódítani, — nem a hazának — hanem a magyar szellemnek: nem csekély vállalkozás; szinte határos a lehetetlenséggel. Ezért becsüljük nagyra magát a kísérletet is.

Az amerikai kirándulás szálai Debreczennel is élénk összefüggésben vannak. Ugyszólván innen indulnak ki, hisz maga a szobor is debreczeni ember műve.

Az amerikai elnöknek — mint megirtuk — ugyancsak Zseni József ajánlatára Debreczenből visznek egy kedves kis ajándékot. Ennek az ajándéknak az volna a fő kelléke, hogy minden ízében magyar legyen, hogy a stillje, kidolgozása, anyaga jellemző legyen a magyar népre, házi iparára, művészi izlésére. — Zseni József agyában született meg a terv, hogy egy debreczeni kulacsot, egy karikás ostort, továbbá apró eredeti hortobágyi házi ipari czikkeket vigyenek ajándékba az amerikai köztársaság elnökének, M. Rosewelnak. A nemrégiben sokat emlegetett Alicze kisasszony, az elnök szépséges leánya szintén kap ajándékot a magyaroktól. Egy keztyű karettá lesz ez, a melyet csak nálunk tudnak készíteni.

Kicsiny, de sokat mondó ajándékok ezek. Szávay Gyula elmondta a napokban egy czikkében, hogy mit jelent. Egy nyájasan gyujtott szivar néha többet mond, mint bármely kincs, a mit királyok ajándékoznak egymásnak. Azt a kulacsot egy nemzet adja Rosewelt elnök utján egy másik hatalmas nemzetnek és az a nagy nemzet ki tudja hámozni belőle a jelentőséget.

Zseni József tegnap érkezett Debreczenbe, hogy a szükséges intézkedéseket megtegye az ajándékok előállítására nézve. Szávay Gyulával és Széll Farkas táblai tanácselnökkel, a magyar régiségek tudós kutatójával értekezett az ajándékok dolgában, ma reggel pedig Szávay Gyula kíséretében a Hortobágyra rándul ki, hogy ott a maga eredeti mivoltában tanulmányozza a debreczeni különlegességeket. Este vissza utazik Budapestre.

Ugyanitt említjük meg, hogy az „Országos Nemzeti Szövetség“ elnöksége atiratot intézett Debreczen város tanácsához, melyben részletes programot ad az amerikai utról, egyben arra kéri a tanácsot, hogy segélyezze a „Nemzeti Szövetség“ akcióját és bizza meg Zseni Józsefet, hogy a szeptember elsején New-Yorkban történő zászlóbontáskor Debreczen város nevében szöveget üthessen a zászlóba. A program szerint augusztus 27-ikén indul a társaság Budapestől — Bécsen és Rotterdamon át és szeptember elsején érkezik New-Yorkba. Az utoda-vissza 1500 koronába kerül.

UJDONSÁGOK.

Halálba kergetett katona.

A Pavillon laktanya szenzációja

Tegnap számunkban részletesen beszámoltunk Stern Mihály, a debreczeni 39-ik gyalogezred közvitézének öngyilkosságáról, megjegyezvén egyszersmint, hogy alighanem a katonai drill áldozata a haldokló boldogtalan.

Nos, a mit tegnap csak föltélesen jeleztünk — ma szomorú és fölháborító valóságként jelenthetjük. A szerencsétlen katonát halálra üldözte a második század őrmestere, Kozma Imre. Az őrmester ur kergette a szerencsétlent a két-ségbeesés örvényébe; a három csilla-

4.
gon fölül — diszszávokkal is fölément hatalom pofozta a sir szélére.

Kozma őrmester ugyanazt a szerepet tölti be a „Pavillon laktanyában”, a mit Kovács Dezső szakaszvezető a fővárosi 16-ik huszárezrednél, a hol „a kaszárnya hóhérja” a neve. A hírhedt szakaszvezető nyolczadik áldozatját tegnap parentálta el a napisajtó — Kozma őrmester ur eddig csak kettővel dicsekedhetik. *Bujdosó* Imre a mult héten — *Stern* Mihály tegnapelőtt lakott jól a Kozma őrmester tenyerével. Egyébként nemcsak tenyerével, csizmatalppal is „abrikol” a jeles firma. Tanuk igazolják, hogy az öngyilkos *Stern* Minályt csütörtökön délután agyba-főbe rugta, pofozta s immár bizonyos, hogy ez keserítette el a sokat szenvedett fiut, hogy véget vessen a bakáskodás kínos gyötrelmeinek.

Stern Mihály meg mindig élethalál között fekszik a csapatkórházban. Ágyánál ülnek naphosszant *P.-Ladányból* megérkezett édes apja es anyja, földhöz ragadt szegény emberek, a kik aggódva lesik egyetlen fiuk, öreg napjaik reményességének fölgyógyulását, vagy a halálban való megkönnyebbülését. Kozma őrmester pedig tovább pofoz. *Sternre* „pikje” volt és miután alaposan bebizonyította neki a maga Atyauristeni mivoltát, most vigan, fütörészve rugja, üti a többi szerencsétlent, a kiket fenhatósága alá rendelt a kaszárnya-rend.

Kozma őrmester bebizonyította, hogy méltatlan a katonai ruhára. Tiszteletteljesen és határozottan arra kérjük az ezredparancsnokságot: üssön a körmére alaposan az embervérre szomjas eszeveszettnek! Fékezze meg a Kozma Imre gyilkos szenvedélyét és vegye elejét annak az eshetőségnek, hogy ez az ur is méltóvá legyen a „kaszárnya hóhérja” czimre.

Ezt joguak van kérni, joguak van követelni. A haza szolgálatába készséggel engedjük át véreinket, fiainkat; lelkesedéssel látjuk őket a nemzet és jó királyunk fölöküdt védőiként, de jogot formálunk hozzájuk elevenen, ha csak esatamezőn az ellenséges tegyver, vagy kórágyon, pusztító vész el nem ragadja tőlünk. Ha így vesztettük el szeretteinket — megkönnyezzük őket, ám a *Stern* Mihályék koporsójánál megátkozuk a gyilkos rendszert is és elégtelt követelünk, mert a társadalmi rend megsértőit, megrontóit látjuk a Kozma Imrekben.

Mint értesülünk, a 39-ik gyalogezred parancsnoksága már a tegnapi nap folyamán megindította a vizsgálatot, melyek eredménye elé érthető érdeklődéssel tekintünk.

Az iskoláztatás megkönnyebbitése.

A belügyminiszter — Debreczen város polgármesteréhez.

Minden családot érdekel ez a hír, mert minden családot közletről érint. A belügyminiszter egy igen derék rendeletéről van szó, mely rendkívül megkönnyebbiti jövőben az iskolai beiratásokat, mely azzal kedvez a szülőknek, hogy nem kell ezentul a költséges születési bizonyítványok után futkosni, mert ezek már az ideai beiratásoknál fölöslegesek. Egyszerű tanusítvány elegendő a beiratásokhoz, az ilyen tanusítványt pedig az anyakönyvvezetőség díjtalanul bélyeg nélkül adja ki.

Az erről szóló üdvös rendelet, mely a szegény családok embereknek különösen kedvez, most érkezett le Debreczen város polgármesteréhez és szól a következőképen:

A tankötelezettséggel egybekötött és az érdekeltekre háruló anyagi terhek lehető megkönnyebbitése és egyuttal az anyakönyvvezetők munkájának megkímélése czéljából is az érdekeltektől miniszter urakkal egyetértőleg elrendelem, hogy az anyakönyvvezetők addig is, míg az óvoda-és tankötelezettség teljesítésének ellenőrzése tárgyában újabb rendelkezés történik, az óvodai s elemi iskolai beiratás czéljára az e végből jelentkező szülők (gyámok) részére a terjedelmes születési anyakönyvi kivonat helyett a mellékelt minta szerint csupán a nélkülözhetetlen adatokra szorítkozó tanusítványt állítsanak ki.

A tanusítvány, mely kizárólag csak a jelzett czélra használható s a fölvevő óvoda vagy elemi iskola vezetősége által visszatartandó: díj- és bélyegmentes s csupán a nyomdai előállítási költség terheli a szülőket, illetve gyámokat.

Fölhivom a czimet, hogy a kérdéses tanusítvány-ürlapokból a születési és halálozási statisztika alapján kiszámítandó ez évi készletet olesó papíron s nyolczad-rét, vagy esetleg még ennél is kisebb alakban azonnal rendelje meg, az egyegy darabért a szülőkötől (gyámokötől) szedendő összeget a nyomdai előállítási költség arányában állapítsa meg s a készletet az anyakönyvvezetőségeknek a czimmel szemben eszközzendő elszámolás iránti utasítás kíséretében további eljárás végett még e hóban okvetlenül küldje meg.

Budapesten, 1902. július hó 10-én.

A miniszter helyett
Széll Ignác s. k.,
államtitkár.

Olyan rendelkezése ez a belügyi kormányzatnak, a mely valósággal fölöslegessé teszi a külön való dícséretet, mert óriási lépéssel vitte előbbre a maga nemes intenczióival közoktatásügyünket. Az elmaradt Kelet közeledését látjuk benne a Nyugat bölcsességéhez, mely immár tovább menve — szabaddá és ingyenesé tette a tudást jó idő óta mindenki számára, a ki él.

* **Személyi hír.** Komlóssy Dezső, a szabadelvű-párt érdemes elnöke ma reggel családjával együtt a felvidékre utazott, majd üdülés végett *Karlsbadban* fog néhány hetet tölteni.

* **Presbyteri gyűlés.** A debreczeni ev. ref. egyház presbyteriuma e hó 20-án vasárnap, délelőtt tíz órakor gyűlést tart az ev. ref. egyház. tanácstermében. A gyűlés tárgysorozatán több érdekes ügydarab van.

* **A Nemzetközi diákkongresszus Debreczenben.** A Budapesten tartandó nemzetközi diákkongresszusnak debreczeni látogatása ügyében a központi rendezőség kiküldöttje: br. Kruchina Béla budapesti diákkonzul tegnap Debreczenbe

jött s Boross Lajossal a „Corda Fratres” debreczeni konzulával megállapították a kongresszus debreczeni időzésének főbb programmpéntjait. A program részletes kidolgozása előtt a kereskedelemügyi miniszterrel kell érintkezésbe lépniök, mert a nagyszámmal jelentkezett külföldi vendégek, hogy egyidőben utazhassanak, ahhoz különös intézkedések szükségesek. Budapest képviselőjének megbízása arra is irányul, hogy a debreczeni konzulátushoz csatlakozva tisztelegjék a város előkelőségeinél. Ezt, mint értesülünk hétfőn délelőtt végezik a megbízottak.

* **Szabálytalanság az adóhivatalban.** Fauszt Elek pénzügyigazgató — mint jeleztük — tegnapelőtt és tegnap megro-vancsolta a h.-szoboszlói városi adóhivalt. A vizsgálat szabálytalanságot fedezett föl az adókönyvben, ahol egy 289 forintos tétel egyszerűen el van tüntetve. A szabálytalanság, mint a vizsgálat megállapította, régibb keletű s még 1896-ban történt.

* **Wolafka püspök kegyeleto.** E hó 14-én reggel 8 órakor tartott a wörisehofeni plébánia-templomban Wolafka dr. czimzetes püspök, debreczeni plébános, Glatt pápai kamarás, pécsi karnagy, Magdics dr. budapesti hitoktató s Rattenbeck dr. győregyházmegeyi áldozópap segédkezésével rekviemet, amelyre a magyar fürdővendégek teljes számban ban megjelentek. Wolafka debreczeni püspök s váradi kanonok Wörisehofenben vette hírét Schlauch bibornok halálának s el akart rögtön utazni, de orvosai határozottan megtiltották a kura megszakítását. A rekviem alatt a wörisehofeni templomi kar megható gyászdalokat énekelt.

* **A kereskedelemügyi miniszter és az ipari szakképzés.** Láng Lajos kereskedelemügyi miniszter elhatározta, hogy a vidéki városokban, így Debreczenben is a czipész és szabó-iparosok számára tanfolyamokat állít fel, hol szakszerű kiképzésben fognak részesülni a hallgatök. E tanfolyamokon az iparosokat a szakiparág minden részletére nézve és a modern haladás eszközeivel megismertetik.

* **A szabadság-szobor leleplezése és a főiskolai ifjuság.** A debreczeni szabadság-szobor augusztus második leleplezési ünnepségének műsora össze van állítva. Szép műsor, az ünnepély impozáns voltát biztosítja. És mégis van a műsornak egy hiányossága s ez a debreczeni főiskolai ifjuságnak a műsorból való kileleplezése. Köztudomásu dolog, hogy a főiskolai ifjuság, mint ilyen szerepel a nagy szünidő alatt is. Hiszen épen augusztus másodikát a főiskolai ifjuság szokta évről-évre lelkesen, impozánsan, szépen megünnepelni a debreczeni közönség élén és most, a mikor ez ifjuság lelke legszebb ideáljának, a szabadságnak emelnek szobrot abban a kertben, mely elsősorban ez ifjuságé, most ez ifjuságot kihagyták az ünnepségekben való aktív részvételtől. Teljesen indokolt az ifjuság méltatlankodása, melylyel e tévedést fogadta. Tegnap, dacára a szünidőknek, a fentartó bizottságok elnökeinek összehívására népes gyűlés tartott ez ügyben

az ifjuság s határozatilag kimondta, hogy a mai napon megválasztott küldöttség keresse fel az ünnepélyt rendező bizottság elnökét s elhárítandó magáról az ifjuság minden felelősséget, intézzen az ünnepélyt rendező-bizottsághoz határozott kérelmet az iránt, hogy a műsor e hiánya pótoltsék s az ifjuságnak adjanak egy olyan szereppontot, mely annak az ünnepélyben való részvételét kellőképp kidomborítsa. Reméljük, hogy az ifjuság e jogos kérése teljesülni fog.

* **A nyár.** Végre valahára tán megérkezett. Nem merünk ugyan bizni a tartós meleg időjárásba, de mégis kóstatálnunk kell, hogy pár nap óta kellemes nyári idő jár, a minnek következtében a mezei munka: a kaszálás, szénacsinálás, sőt immár az erdélyi részekben is kezdetét vette az aratás. A város utcái nvarias szint öltönek. Gyér korzó, megfogyott publikum, olvadozó aszfalt. A közönség mind sűrűbben vonul el nyaraló helyekre s a vonat üdülni siető utasokkal telik meg naponta. A gazda közönség pedig azért fohászodik, hogy a munkára való jó idő mentől tartósabb legyen.

* **Gazdasági bizottsági ülés.** A debreczeni ev. ref. egyház gazdasági bizottsága ma délután négy órakor az egyház tanácstermében ülést tart, melyen folyó ügyeket tárgyalnak. A rendes jelentések és esetleges indítványok képezik a napirendet.

* **Az olasz konzul — a debreczeni kamarához.** Az olasz konzulátus a fősolgabírósnak útján felhívást intézett a debreczeni ipar- és kereskedelmi kamarához, melyben kéri: közölné vele a területén élő olasz honosságú leszármazott kereskedők és iparosok összeírását. Egyben kimutatást is kér arról, hogy az illetők mikor jöttek le? Hány segéddel dolgoznak és mennyi az évi forgalmuk? A kamaránál már hozzá is láttak az összeíráshoz.

* **Kiselejtett ménék elárverezése.** A fősolgabírósnak ez uton tudatja az érdeklődőkkel, hogy az állami ménésből kiselejtett méneket augusztus hó 4-én adják el nyilvános árverés útján, készpénztetés mellett. Az árverést a méntelepen fogják megejteni.

* **Megszűnnek a „nem dohányzók.”** Mint értesülünk, a máv. igazgatósága újítással kedveskedik utazó közönségének. Eddig minden személyvonatnál volt egy „hölgyszakasz”, egy vagy két „nem dohányzó” ezimű szakasz. Ha most már hozzávesszük, hogy minden vonatnál volt legalább is egy „szolgálati szakasz”, melybe járabor idegen nem léphetett be, természetes, hogy a dohányzó férfi publikum többnyire az átjáró kocsi folyosóján volt kénytelen ácsorogni, míg a rezervált szakaszokban mindössze két vagy három személy ült. Miután ez, különösen most, a fürdő-szezon alatt, igen kellemetlen, a máv. igazgatósága elhatározta, hogy a „nem dohányzó” szakaszát törli s csupán a „hölgy szakaszt” tarja fenn.

* **Tolvaj csikósbojtár.** Májor Gergely nagyharti tanyáján csikósbojtárkodott Barna Sándor, aki egyideig jól viselte magát, de később rossz életre vetemedett, Buri János b.-ujvárosi lakostól egy új szűrt vitt el s nagylelkűen ott hagyta helyette a maga rossz plandráját. A szűrtolvaja csak később került elő Barna Sándor személyében, kiről kiderült az is,

hogy eselédkönyv nélkül szolgál Májornél. A csendőrség előtt ezt vallotta Májor, hogy örökbe akarja fogadni a fiut, de erre nem tudott bizonyítékot elmutatni. A csendőrség jelentést tett az esetről a solgabírósnak.

* **Debreczen állategészségügyi körzetei.** Az ország minden részében már évek óta sürgetik az állategészségügyi körzetek felállítását, mely sok vizsásgáznak lenne megszüntetője. Óriási károkat idéz elő ugyanis az a bilines, hogyha egy városnak mértföldekre terjedő határában, valahol ragályos állati betegség fordul elő, az egész várost és annak határát zár alá helyezik. Ez ügyben már számos szaktanácskozást tartottak, melynek eredménye a földmívelésügyi kormánynak a körzetek felállítására vonatkozó mostani elhatározása. A körzetek, kerületek ugyanis egy-egy különálló községnek fognak tekinteni s ha valamely körzetben az állatok között vészes betegség fordul elő az esetben nem kell a forgalom elől az egész várost és határát elzárni, hanem csak az illető és vele szomszédos körzeteket. A földmívelésügyi miniszter először Debreczen városához irt le a körzetek mielőbbi felállítására ügyében, de egyuttal meghagyta, hogy az életbeléptetés előtt legalább tizenegynappal tegyenek neki jelentést, hogy az osztrák kormányt értesíthesse idejekorán.

* **A csendőrség költözése.** A helybeli csendőrség eddigi kaszárnyájából a Péterfiáról holnap költözik át a Kossuth-utcai ujonnan kibérelt laktanyába. A közönség tájékoztatása céljából közöljük a változást.

* **Pályázat.** A m. kir. posta-távirda és távbeszélőnél betöltendő 108 gyakor-nokjelölti állásra ezeneti pályázat hirdették. Ezen állásokra az 1883. évi I. törvényezikk 14. §-a értelmében pályázhatnak, a kik középiskolát, vagy ezzel egyenrangú más tanintézetet, érettségi vizsgával sikeresen elvégeztek, 18-ik életévüket betöltötték és magyar állampolgárok. Ezen feltételeken kívül a pályázók községi erkölcsi bizonyítvánnyal feddhetlen előéletüket, közhatósági orvosi bizonyítvánnyal pedig ép és egészséges, a posta- és távirdaszolgálatra tesztileg alkalmas voltukat igazolni tartoznak. Továbbá azok, kik a középiskolát az 1901—1902. tanévet megelőzőleg végezték, kötelesek hiteles módon azt is kimutatni, hogy azóta hol voltak alkalmazva, illetve mivel foglalatostkodtak. A pályázat alá boesátott állásokat a kerületi posta- és távirdaigazgatóságok fogják betölteni számszerint minden igazgatóság tizenkettőt. (12). A sajátkezűleg irt és születési, orvosi, erkölcsi és iskolai bizonyítványokkal felszerelt kérvények a már közszolgálatban állók által felettes hatóságuk — a közszolgálatban nem levők által pedig az illető fősolgabírósnak vagy polgármester útján folyó évi augusztus hó 15-ig a szerint, a hol a pályázók alkalmaztatást óhajtanak nyerni, a budapesti, kassai, kolozsvári, pécsi, nagyvárad, pozsonyi, soproni, temesvári vagy zágrábi posta- és távirdaigazgatósághoz nyújtandók be. Az említett határidőn túl folyamodványok csak az esetben fogadtatnak el, ha a kitűzött határidőig pályázók kellő számmal nem jelentkeznek. A pályázók közül kiválasztottak az illető posta- és távirdaigazgatóság felhívására, az igazgatóság vezetőjénél személyesen jelentkezni tartoznak, a ki azután felfogadásuk iránt végleg határoz.

* **Az éhség tolvaja.** Megdöbbentő a szegénység, a nyomor, mely a csillogó város fényes házai között elrejtett apró, szűk lakásokban nyilvánul. Debreczenben is igen sok család nélküli a legszükségesebbet: az életet fentartó kenyeret. Nem a henye téltenségben élő munkátlanokról beszélünk, hanem azokról a szerencsétlen gyerekekről, kik még munkára képtelenek. Egy ilyen szegény gyermek ögyelgett tegnap a kenyérpiacon. Az éhség láza ott ült szemében s mohó vágygyal nézte, mikor Nagy Jánosné kenyérárnszó megszegte az omlós béli, puha kenyeret. Megesillant a szeme, a vére agyába tolult. Milyen jó volna, ha neki is adna egy darabot! Gondolt egyet s mikor Nagyné elfordult, egy kenyeret hirtelen felkapott és ellilant vele. A rendőrség azonban hirtelen elfogta, mielőtt megkóstolhatta volna a kenyeret. A rendőrségen kiderült, hogy sajnálatraméltó fiut Kiss Imrének hívják s tettét szörnyű éhsége csilapítása végett követte el. A fiut további eljárásig magánál tartja a rendőrség.

* **Felszólamlások határideje.** Debreczen sz. kir. város központi választmányának a felszólamlásokra vonatkozó határozatai f. évi Julius 20-tól 30-áig a városháza Kis Tanács Termében (I-ső emelet 34. sz.) közszemlére kitétetnek, — azok, kiknek felszólamlása felett határozat hozatott, annak közszemlére történt kitételét követő 10 nap alatt, — azok pedig, kiknek az 1899: XV. t. cz. 148 §-ában elősorolt határozatok kézbesítettek: a kézbes tétől számított 10 nap alatt a kir. Curiához intézett felebbezéseket a központi választmány elnöke Simonffy Imre kir. tanácsos polgármesterhez benyújthatják.

* **Elkobzott halak.** Ilyenkor, mikor a forró nyári nap perzselő sugarakkal kedveskedik, nagyon is felfér az orvosrendőri felügyelet az élelmi ezikkeket árulók piaczn. Különösen a Debreczenbe messze vidékről érkező halak igényelnek szigorú felügyeletet, mert ezek, ha vizük nincs, hamarosan megromlanak és készen van a veszedelem. Tegnap Szentpály Béni dr. tartott vizsgálatot a halárusoknál s Handler Miksa t.-füredi halkereskedőtől ötven kiló halat koboztatott el. Az élvezhetetlen halme nyiséget a Miklós-utca végén semmisítették meg, mely funkcionál a rendőrség részéről Dobos reedőrbiztos volt jelen.

* **Halálozások.** A tegnapi nap folyamán a következő halálozásokat jelentették be az anyakönyvi hivatalban: Lantos Anna róm. kath. 20 hónapos, özv. Sipos Bálintná ev. ref. 82 éves, Bodnár Péterné ev. ref. 25 éves, Agárdi Sándorné ev. ref. 43 éves.

* **Kitűnő igazságszolgáltatás.** Az új igazságszolgálati palotát avatják föl s Serenissimus természetesen ott van az ünnepen. A felavatás után cerlelet tart s a törvényszéki elnököt is megszólítja:

— Nagyon meg vagyok elégedve az itteni igazságszolgáltatással... Örömmel hallottam ugyan is... hogy itt... igen sok pört nyernek meg...

* **Leégett kazlak.** A napokban megemlékeztünk arról a tüzesetről, mely a Lichtstein testvérek tulajdonát képező

Görögtanyán több gazdasági épületet elhamvasztott. A *Lichtstein* testvéreket ismét kár érte. Ugyanis a szintén tulajdonukhoz tartozó *Jenőháza* tanyán két szalmaboglya gondatlanságból kigyuladt és leégett. A kazlak biztosítva voltak.

TANÜGY.

Iskolaszéki ülés. A *debreczeni* ev. ref. egyház iskolaszéke *Kiss Albert* elnöklete alatt tegnap gyűlést tartott az egyházépület tanácstermében. — A gyűlésen az évi iskolai eredményekről szóló jelentéseket olvasták föl. E szerint az 1901—902. évi iskolai eredmény páratlan jó volt. A megüresedett kántori állásra beérkezett 8 pályázat közül ötöt jelölt az iskolaszék, köztük első helyen *Kremán Sámuel* nagykunmadarasi kántort, aki úgy ének, mint zenei képzettség dolgában első helyen áll a többiek fölött. A választást a vasárnapi értekezlet ejti meg.

MULATSÁG.

A szabók nyári táncmulatsága. A helybeli szabók szakegylete augusztus hó 17-én a nagyerdei *Dobos* pavillonban a „Munkás Dalegylet”-tel karöltve nyári táncmulatságot rendez, melyen szavalat és tombola is lesz. A műsor összeállításán most fáradozik a buzgó rendezőség.

SZINHÁZ és MŰVÉSZET.

— (A színházi könyvtár rendezése.) A színház-bizottság nem régiben egy albizottságot küldött ki azzal a megbízással, hogy az intendatura megszüntte óta eladott darabok szövegekönyvét szerezzék be. Mivel azonban nem tudják melyik rész van meg a könyvtárban és melyik nincs, az 1500 kötetre terjedő könyvtár rendezésével *Gulyás István* dr. főiskolai tanárt bízták meg, a ki a napokban befejezi a munkálatokat. *Gulyás István* dr. a könyvtár alapján, *László Albert* könyvkereskedő pedig a színlapok alapján fogja összeállítani az intendatura megszűnése óta eladott darabok szövegekönyvének jegyzékét.

TÁVIRATOK.

A braganzai herczeg kalandja.

London, július 18. A *braganzai* herczeg elleni újabb tárgyaláson — kiderült a vád alopatalansága — legfeljebb ittas állapotban volt s mindössze ártatlan könnyelműségről van szó. Az itteni lapok azonban erősen támadják a rendőrséget és úgy mondják, hogy a herczeg szigorú büntetést érdemelne. Egyébként a fiatal herczeg visszavonulva él és kivel sem érintkezik.

Óriási fizetésképtelenség.

Troppau, július 18. (*Saj. tud.*) *Steiner* és fia itteni cég, börgyárosok, kik *Magyarországon* sok ve-

vővel dolgoztak, ma óriási passzívával fizetésképtelenséget jelentettek.

Az angol király koronázása.

London, július 18. *Edvárd király* koronázását augusztus 9-ére tűzték ki.

Összeégett család.

Kassa, jul. 18. (*Saj. tud.*) *Körösi Mihály* tokaji lakos tegnap ittas állapotban tért haza. A sötétben leütötte az égő petroleumlámpát, a mitől az egész ház lángba borult. Az ágyban fekvő *Körösiné* és *Boriska* nevű leánya súlyosan összeégett, hat éves *József* fia pedig égési sebeibe belehalt.

Elfogott gyilkos.

Sátoralja-Ujhely jul. 18. (*Saj. tud.*) A csendőrség elfogta azt az emberf, a ki *Goldberger* Izidor kereskedőt a vasuti kocsiban agyonütötte. A gyilkos neve *Balogh József*, jómódu mihályi lakos. A sátoralja-ujhelyi törvényszék fogházába vitték.

Az osztrák iparosok mozgalma.

Bécs, jul. 18. (*Saj. tud.*) Az osztrák iparosok szövetsége a pénzügyminiszteriumhoz újabb beadványt intézett, a melyben konkrét esetek felsorolása kapcsán kéri a kormányt, hogy alkalmas módon járjon közbe a magyar kormánynál a végett, hogy szüntessék meg azt a jogtalan és az osztrák ipart károsító eljárást, hogy a magyar pénzügyi hatóságok nemcsak az osztrák áruk ugynevezett bizományi raktárait adóztatják meg, hanem az összes eladott osztrák gyártmányokat.

Föllázadt község

Déva, július 18. (*Saját tudósi tónktól.*) *Pank* község lakossága az erdő és legelőnek a *roskányi* közbirtokosság számára való mai átadása miatt föllázadt és ellentállt a bírónak és 30 csendőrnek. Rejtekhelyekről lövöldöztek a csendőrökre, kik közül négyen megsebesültek. A lakosság között sok a sérült.

Kirabolt uradalom.

Budapest, július 18. (*Saját tudósi tónktól.*) *Takta-Harkányhoz* tartozó *Jajhalom-pusztán* gróf *Harkányi* uradalom irodájából tiz métermázsás *Wertheim-szekrényt* pénzzel és a bennelevő sok fontos okmányokkal együtt ellopták.

TORVÉNYKEZÉS.

§ **Vétkes bukás.** *Schwartz József* bősziroményi szabó esődügyét tárgyalta tegnap délelőtt a *debreczeni* kir. törvényszék. *Schwartz Józsefet* vétkes bukás vétségével vádolta a kir. ügyész. A vádlott a múlt év január havában jutott esődbe. Noha eleve tudatában volt fizetésképtelenségének, adósságokat csinált, esődkérvény benyújtását is elmulasztotta.

Schwartz Józsefnek ebben állott a büne és ezért vonta felelőségre a bíróság. A törvényszék *Schwartzot* vétkes bukás vétségében mondta ki bűnösnek és ezért 40 korona pénzbírságra vagy két napi elzárásra ítélte.

§ **Piaczon meghalt gyermek.** *Liptai Istvánné* a múlt év december havában *Halápról* jött be *Debreczenbe* csirkét árulni. Mivel nem volt kire bizni, 18 napos csecsemőjét is magával hozta, jól bepólyázva. — A piaczon árulgatott *Liptainé*, mikor egyszer azt vette észre, hogy a karjai között levő gyermek meghalt. Orvoshoz futott, de már késő volt minden. Az esetről jelentést tettek a rendőrségen, mire megindult a vizsgálat és így került tegnap *Liptainé* gondatlanságból okozott emberöléssel vádolva a kir. törvényszék elé. Az orvosi vélemény szerint a gyermek belső fulladástól halt meg, tehát nem fogog fenn a gondatlanság, mire az ügyész a vádat elejtette és *Liptainé* ellen az eljárást beszüntették.

REGÉNYCSARNOK.

A SZERELEM HATALMA.

Regény.

Irta: *Jabloneczay Kálmán.*

VII.

Lóna.

(Folytatás) 36.

De hát ki fogja megvarni? Kérdé Tardos, ki örömmel járult ezen eszméhez.

Majd én magam szállalt meg legelőször ösmeretségük alatt a fehér asszony a feketék nyelvén beszélve melyet, hogy hol tanult meg később mondjuk el köszönöm szives figyelmeteket adjátok ide a pokróczokat igyekezni fogok azokból egy alkalmas ruhát számomra összeállítani.

Babill elámult a fehér asszony beszédére olyan szépen beszélte a feketék nyelvét, akár egy született néger. Vajjon hol tanulta meg ki volt az oktatója ezen gondolkozott Babill.

Mit mondott a fehérasszony? Kérdé Tardos Babill.

Oh jó uram! felelé neki hevülve Babill ő az én édes anyja nyelvemen fejezte ki óhaját, hogy a ruháját maga akarja meg varni.

Akkor szolgáljatok neki, hogy mielőbb készen legyen mondta Tardos mert nem lehet tudni, melyik perczben kell neki iramodni a czéltalan világnak.

Csakhamar elő szedték a nyereg diszeket pokróczokat és oda adták a fehér asszonynak, ki azokat ölébe szoritva elvitte egy másik lombos fa árnyékába hol azt ruhára fogja átalakítani.

Tardos ki most már mindig kíváncsibb volt a fehér asszonynak a Kafferek törvényei sze int az ő törvényes hitvesének eredetire szintén eltávozott. A Közös tanyából, és leült a fehér asszony közelébe egy össze perzselt kőhalmazra honnan jól láthatta a ruháját varró nő minden mozdulatát.

A fehér asszony legelőbb is egy fáról hosszú törzseket szedett le majd a legázolt kerítés faláról vad komló érettebb szárait válogatta ki. Az előbbi jó lesz tünnek e másik czérnának. Ugy is volt néhány percz mulva a gyakorlott kéz gyorsan varogatta a sűrű öltéseket a tarka pokrócz darabokon.

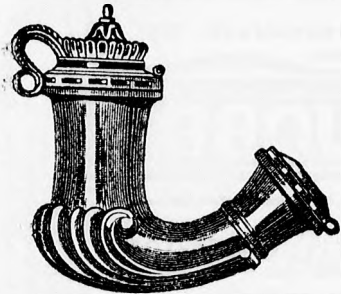
(Folyt. köv.)

VISK-VÁRHEGY
üdülő-, gyógy- és fürdőhely.

A visk-várhegyi gyógyfürdő nemcsak gyógytatásánál, hanem fekvésénél fogva is egyike hazánk legkiválóbb gyógy és üdülőhelyeinek. Két kiválóan **vastartalmu** forrással bír, melyek kiváló szakemberek véleménye szerint gyógyhatásra nézve vetekedik a rohitschi, szliáci és korytmiczai forrásokkal. **Orvosolható betegségek.** A vérhiány mindennemű alakjai: a gége, légcső, tüdő, gyomor, bél és hólyag elévült hurutjai; aranyér terméketlenség s a női ivarszervek, komplikált bajai; súlyosabb betegségek után bekövetkező kimerülés, váltóláz senyv. Végül olyan idegbajok, a melyek vérhiányon vagy születési s táplálkozási gyöngeségen (görvél- és angolkórú), vagy egyéb kimerülési körülményeken alapulnak. Rendelő orvos dr. Szathmári István. Vasuti állomás: **Técső**, hennan előleges megrendelésre a fürdő kecsiján ötnegyed óra alatt szállítatik a vendég regényes völgyön át a fürdőbe.

Prospektussal szívesen szolgál az igazgatóság.

Valódi tajték pipák és szipkák

legelősből
árban
kaphatók

Szent-Királyi Tivadar
műiparüzletében.

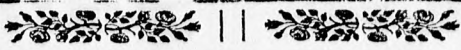
Legjobb minőségű, gyorsan száradó
padlómáz

és világhírű

Zacherlin rovarpor

nagyraktára

Czeglédy és Polgárnál

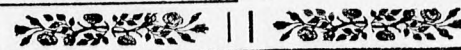

Weiner és Grünbaum Budapest, Váci-utca 2.

Egyéves önkéntesek
Egyéves önkéntesek
Egyéves önkéntesek
Egyéves önkéntesek
Egyéves önkéntesek
Egyéves önkéntesek

részére a legelősből kősziti az egyenruhát felszerelés t. részére készíti a legelősből a egyenruhát t. részére kiad díjtalanul árjegyzéket. részére sorozási és áthelyezési kérvénymintákat díjtalanul ad. részére minden katonai ügyben ad díjtalanul felvilágosítást. részére újabb kiadott Egyenruházati Közlemények című könyvét díjtalanul küldi.

Weiner és Grünbaum Budapest, Váci-utca 2.

Hirdetések

Hirdetések

a SZABADSÁG napilap számára

jutányos áron felvételnek.

Hol jó és olcsó! **Fazekas Kálmán**nál Hatvan u. sz. (Koszarusház), hol mindennemű földfestékek valamint pillanat alatt száradó szobapadló és butor lakkok, firnisz, vékony és vastag asztalos enyv 38 kr kilója és mind e szakmába vágó cizkek olcsóbban mint bárhol a nagyérdemű közönség rendelésére állanak. 100 kiló portland 5, 100 kiló román 3 kor.

Eladási hirdetmény.

Alulírott bérlő társaság ezennel közhírré teszi, hogy a Debreczen sz. kir. város tulajdonát képező s a társaság által bérelt „Arany Bika” szálloda, vendéglői és kávéházi összes berendezések és felszerelések: angol rézágalyak, ágyneműek, székek, szekrények, asztalok, szalon garnitúrák, szőnyegek, függönyök, tükrök, fogasok, a vendéglői felszerelés; a kávéházi berendezés: márvány asztalok, székek, tükrök, pénztár, jégsekrények,

billiard asztalok

szabad kézből akár csoportonként, akár darabonként az üzlet felosztása miatt rendkívül olcsó áron eladatnak.

Az eladó ingóságok leltára, valamint az eladási feltételek Debreczenben az „ARANY BIKÁ” szálloda irodai helyiségében bármikor megtekinthetők és megszerezhetők.

100 koronáért

eladó Rudolf trónörökös „Osztrák-Magyar Monarchiaja”, kitünő állapotban, füzetekben, német szöveggel

Czim a: Kiadó hivatalban.

Fényképező

kamara legalkalmasabb ajándék. Kellemes szórakozás és hasznos időtöltés. Ingyen oktatás és utasítás. Tessék árlapot kérni **Komáromi József** fényképészeti szaküzletéből: Debreczen, Piac-utca 12 sz

Debreczeni Ipar és Kereskedelmi Bank

volt üzleti helyiségét képezett

nagy emeleti lakás erkélylyel

üzleti és irodai célokra is igen alkalmas
kiadó.

Értekezhetni:

Debreczeni Ipar és Kereskedelmi Bankban.

(Iparbank-udvar)

